



Kernu järve korrastamise projekti keskkonnamõju hindamise programm

Tallinn 2021

info@lemma.ee
LEMMA OÜ
Värvi tn 5 – A308, Tallinn, 10621
Mõjuhindangud / Environmental Assessments

Nimetus: Kernu järve korrastamise projekti keskkonnamõju hindamise programm

Töö teostaja: LEMMA OÜ

Reg nr 11453673

Harju maakond, Tallinn, Kristiine linnaosa, Värvi tn 5, 10621

Tel +372 505 9914

E-post info@lemma.ee

Töö tellija: Saue Vallavalitsus

Reg nr 77000430

Harju maakond, Saue vald, Saue linn, Kütise tn 8, 76505

Tel +372 679 0180

E-post info@sauevald.ee

KSH juhtekspert: Piret Toonpere

Töö versioon: 5.07.2021

Sisukord

Sissejuhatus	5
1 Kavandatava tegevuse eesmärk ja asukoht	6
2 Kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide kirjeldus	9
2.1 0-alternatiiv	9
2.2 I-alternatiiv	9
2.3 Teised alternatiivid	9
3 Eeldatavalt mõjutatava keskkonna iseloomustus.....	11
3.1 Kernu järv	11
3.2 Asustus ja maakasutus	11
3.3 Geoloogiline ehitus ja hüdrogeoloogilised tingimused	12
3.4 Looduskaitsetised objektid ja alad.....	15
3.5 Kultuurimälestised.....	16
3.6 Pärandkultuur	17
4 Seos teiste asjakohaste planeerimisdokumentidega.....	19
4.1 Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030	19
4.2 Harju maakonnaplaneering 2030+	19
4.3 Kernu valla üldplaneering.....	19
4.4 Saue valla arengukava 2020-2030.....	19
4.5 Saue valla üldplaneering (koostatav)	19
5 Asjakohaste mõjude selgitamine	20
5.1 Mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja populatsioonidele, taimedele ning loomadele ja kaitstavatele loodusobjektidele	21
5.2 Mõju veekvaliteedile	22
5.3 Mõju õhukvaliteedile, sh müra.....	22
5.4 Mõju vibratsiooni tasemele ja teised võimalikud häiringud	23
5.5 Mõju kultuurimälestistele	23
5.6 Mõju puhke- ja virgestusala kasutamisele	23
5.7 Sette kasutamise mõju	23
5.8 Mõju rohevõrgustikule	24
5.9 Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus.....	24
6 Hindamismetoodika ja vajalikud uuringud	25
7 Osalised, huvitatud isikud ja ekspertgrupp.....	27
8 Ajakava	30

9	Laekunud ettepanekute arvestamise koondtabel	31
	Lisad	34
	Lisa 1 KMH algatamise taotlus ja algatamise otsus	34
	Lisa 2 KMH programmi avalikustamise dokumendid.....	37

Sissejuhatus

Saue Vallavalitsus (edaspidi *Arendaja*) esitas 23.03.2021. a Keskkonnaametile (edaspidi *KKA*) taotluse alगतada keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 26¹ alusel Harju maakonnas Saue vallas Kohatu külas Kernu paisjärve kinnistul asuva Kernu järve korrastamiseks (sh süvendamiseks) keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*).

Keskkonnaamet algatas KMH 12.04.2021 nr 6-3/21/6267-2 tuginedes KeHJS § 26¹ lg 1 ja 2, KeÜS § 41 lg 5, Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 16 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktide 2.4.1. ning lisa 16 „Keskkonnaameti veeosakonna põhimäärus“ punktide 2.2.2, Keskkonnaameti peadirektori 29.01.2021 käskkirjaga nr 1-1/21/17 kinnitatud Keskkonnaameti teabehalduse korra punktide 4.3. KMH on alगतatud Kernu järve süvendamiseks enne keskkonnaloa taotluse esitamist.

KMH viiakse läbi hindamaks korrastamise projekti elluviimisega kaasnevaid mõjusid. KMH ei hinda paisutamise endaga kaasnevaid mõjusid. Paisutamiseks on Saue Vallavalitsusel taotlemisel keskkonnaluba (menetlus M-109607). Järve korrastamiseks (setete eemaldamiseks) on vajalik samuti peale KMH läbiviimist taotleda vastav keskkonnaluba.

Keskkonnamõju hindamise eesmärk on anda tegevusloa andjale teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva olulise keskkonnamõju kohta ning kavandatavaks tegevuseks sobivaima lahendusvariandi valikuks, millega on võimalik vältida või vähendada ebasoodsat mõju keskkonnale ning edendada säästvat arengut.

Keskkonnamõju hindamisel tuvastatakse kavandatava tegevuse otsene ja kaudne oluline keskkonnamõju keskkonnamelementidele, nagu maa, pinnas, vesi, välisõhk, kliima, maastik ja looduslik mitmekesisus, elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele, samuti võimaliku suurõnnetuse või katastroofiga kaasnev oluline keskkonnamõju, ning kirjeldatakse ja hinnatakse neid.

Saue Vallavalitsuse esitatud KMH alगतamise taotluse kohaselt kavandatakse Kernu paisjärve korrastamist, mis hõlmab Kernu järvest setendi eemaldamist. Veeseaduse (edaspidi *VeeS*) § 176 lg 1 kohaselt on veekogu süvendamine veekogu põhjast setendi eemaldamine, välja arvatud juhul, kui tegevus toimub maaparandussüsteemi hooldamise käigus. VeeS § 187 p 8 kohaselt on veeluba kohustuslik kui süvendatakse veekogu või paigutatakse veekogu põhja süvenduspinnast mahuga alates 100 m³.

Vastavalt KeHJS § 6 lg 1 p-le 17 on veekogu süvendamine alates pinnase mahust 500 m³ olulise keskkonnamõjuga tegevus. Keskkonnaametile AS Projektibüroo Maa ja Vesi poolt 02.03.2021. a kooskõlastamiseks esitatud Kernu järve korrastamise põhiprojekti „Kernu paisjärve korrastamise projekt“ (Töö nr 2103, Tallinn 2021) kohaselt on Kernu järvest eemaldatavate setete kogumaht 130 200 m³.

Keskkonnaamet on kooskõlastanud Kernu mõisa pargi, kui kaitsealuse objekti, valitsejana AS Projektibüroo Maa ja Vesi poolt esitatud projekti (töö nr 2103) oma 29.03.2021. a kirjaga nr 14-3/21/4547-2.

Keskkonnamõju hindamise koostamine on oma olemuselt kaheetapiline protsess. Esimeses etapis koostatakse KMH programm ehk lähteülesanne hindamiseks ning teises etapis KMH aruanne ehk hindamistulemusi kokkuvõttev dokument. Käesoleva dokumendi näol on tegu **KMH programmiga**, millega pannakse paika tegevuskava, mille alusel koostatakse keskkonnamõju hindamise aruanne.

1 Kavandatava tegevuse eesmärk ja asukoht

Kavandatavaks tegevuseks on Kernu järve korrastamine, mis hõlmab Kernu järvest setendi eemaldamist.

Kavandatava tegevuse käigus on samaaegselt järve setete väljaveoga plaanis ehitada ka maanteetammina kasutatava pinnaspaisu laiend. Paisu laiendi ehitamine on vajalik, et vähendada filtratsiooni läbi pinnaspaisu ning muuta ohutumaks jalakäijate liikumine, sest üksikutes kohtades ulatuvad varisenud augud paisu nõlvas peaaegu sõidutee ääreni.

Paisu laiendi ehitamine on ette nähtud 180 m pikkusel lõigul, mis on näidatud ka Kernu paisjärve korrastamise projekti plaanil joonis 1. Paisu laiendi ehitamisel on soovitatav kasutada savikat pinnast, kuid mitte savi.

Laiendi ehitamisel tuleb pinnas tihendada hoolikalt kihtide kaupa plaatvibraatoriga või pneumomasinaga. Kuna peale ehitustöid puudub kaitsev kaldataimestik, on kogu paisu nõlv avatud tuule mõjul tekitatud lainetusele. Sellepärast on paisu nõlvale kõrgusmargil 43,20 m ette nähtud 0,5 m laiune berm, millele toetub ülemise nõlvaosa vähemalt 25 cm paksune kruus- või killustikkate. Katte ehitamiseks sobib jäme killustik (vähemalt fraktsioon 64 mm või purustatud karjäärijäätmed) ehk jäme kruus.

Kuna Kernu mõisa kõrvalmaantee nr 11407 kilomeetril 0,521 on truup, mis jääb laiendatava teetammi piirkonda, siis tuleb truupi järve poole pikendada 3,0 m võrra. Käesoleval ajal on truup suletud järve poolt korgiga ja väljavoolule on paigaldatud betoonplokid. Kuna truup asub madalamal (42,80 m) kui järve normaalpaisutustase (43,61 m), siis tuleb peale truubi pikendamist see uuesti sulgeda.

Korrastatav Kernu paisjärv paikneb Harju maakonnas Saue vallas Kohatu külas katastriüksusel Kernu paisjärv (katastritunnus: 29701:005:0425). Vastavalt Maa-ameti geoportaali kaardirakendusele on nimetatud katastriüksuse pindala 19,12 ha. Katastriüksusel on kaks sihtotstarvet: veekogude maa 90% ja üldkasutatav maa 10%.

Kernu paisjärv tekkis Kernu mõisa veskikoha tarbeks mõisa maid läbiva Vasalemma jõe ülemjooksu paisutamise tulemusena. Järve keskel asub ligi 0,5 ha suurune Kotzebue saar, kuhu on maetud mõned endiste mõisaomanike pereliikmed. Järve kinnikasvamise tulemusena on saar muutunud poolsaareks, kuhu on võimalus vabalt pääseda. Eelmise sajandi keskpaiku põles maha veskihoone. 2006. aastal hävitas suurvesi veski silla ja regulaatori, kuid veel samal aastal õnnestus SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse rahalisel toel ja Maanteeameti ettevõtmisel ehitada jõele uus šahtregulaator ja taastati jõest ülepääs.

Paisjärve läänekaldal asub Kernu mõisa peahoone ja mõned kortermajad. Läänekalda põhjaosas on suur plats küla ning valla suviste suurürituste korraldamiseks. Paisjärve läänekallas on osaliselt asustatud ühepereelamutega, ülejäänud kaldaosa on kaetud metsaga.

Kernu paisjärve piirnemine/kattumine katastriüksustega on toodud Tabel 1-s ja Joonis 1-l.

Tabel 1. Kernu paisjärvega kattuvad või seda ümbritsevad katastriüksused, mida tegevus võib mõjutada.

Kinnistu (nimi, katastri nr)	Sihtotstarve	Omandivorm	Märkus
Jõeveere, 29701:005:0365	maatulundusmaa 100%	eraomand	Projektiga nähakse ette ladustada kinnistule järvest väljakaevatud setet. Vajalik kooskõlastus maaomanikuga.
Jõeääre, 29701:005:0366	maatulundusmaa 100%	eraomand	

Kinnistu (nimi, katastri nr)	Sihtotstarve	Omandivorm	Märkus
Jõenurga, 29701:005:0367	maatulundusmaa 100%	eraomand	
Metsaveere, 29701:005:0368	maatulundusmaa 100%	eraomand	
Kalju, 29701:005:0134	elamumaa 100%	eraomand	
Sassi, 29701:005:0126	elamumaa 100%	eraomand	
Kernu paisjärv, 29701:005:0425	veekogude maa 90%, üldkasutatav maa 10%	munitsipaalomand	
Tiigi, 29701:005:0137	elamumaa 100%	eraomand	
Otto, 29701:005:0110	elamumaa 100%	eraomand	
Kasemetsa, 29701:005:0112	elamumaa 100%	eraomand	
Paisu, 29701:005:0135	maatulundusmaa 100%	eraomand	Projektiga nähakse ette ladustada kinnistule järvest väljakaevatud setet. Vajalik kooskõlastus maaomanikuga.
11407 Mõisa tee, 29701:005:0103	transpordimaa 100%	riigiomand (valitseja: Majandus- ja Kommunikatsiooni- ministeerium, volitatud asutus Transpordiamet)	
Kernu mõis, 29701:005:0780	ühiskondlike ehitiste maa 100%	eraomand	Projektiga nähakse ette ladustada kinnistule järvest väljakaevatud setet. Vajalik kooskõlastus maaomanikuga.
Reinu, 29701:005:0340	maatulundusmaa 100%	eraomand	
Jaanitule, 72501:001:0014	ühiskondlike ehitiste maa 100%	munitsipaalomand	Projektiga nähakse ette ladustada kinnistule järvest väljakaevatud setet. Vajalik kooskõlastus maaomanikuga.



2 Kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide kirjeldus

Keskkonnamõju hindamise käigus võrreldakse omavahel erinevaid alternatiive väljavalitud kriteeriumite alusel ja nende alusel leitakse paisjärvede puhastamiseks ning sette edasiseks käitluseks parim alternatiiv.

2.1 0-alternatiiv

Kavandatavat tegevust ja selle reaalseid alternatiive hinnatakse KMH metoodikast lähtudes võrdluses 0-alternatiiviga. 0-alternatiiv on olukord, kus kavandatavat tegevust ei realiseerita ehk Kernu paisjärve ei korrastata. Säilib praegune olukord ja selle looduslikud protsessid ehk jätkub järve kinnikasvamine.

2.2 I-alternatiiv

Käesoleva KMH raames käsitletakse kavandatava tegevuse ehk I-alternatiivina sette eemaldamist kuivmeetodiga.

Kuivmeetod seisneb veekogu veetaseme alandamises ning selle järgselt sette eemaldamises kuivast sängist. Kavandatav tegevus (kuiv meetod) koosneb järgmistest etappidest:

- Paisjärve veest tühjaks laskmine.
- Järve tühjendamisel tuleb jälgida, et vee alandamise käigus järvega külgnevas teemuldes ei tekiks vajumisi. Vajumiste tekkimisel tuleb tee taastada.
- Selleks, et järve tühjendamisega kaasnevalt ei lõhutaks Vasalemma jõe regulaatori väljavoolul esimese käänaku pörkekallast, tuleb see eelnevalt kindlustada 50 m² ulatuses.
- Peale järve tühjenemist tuleb rajada ehitusaegne 3,0 m põhjalaiusega kraav väljavoolu regulaatorist kuni olemasoleva jõesängini. Kraav on planeeritud paisjärve paremkalda lähedale. Kraavitrass kattub suures ulatuses vana jõe sängiga. Regulaatori ette rajatakse tehnoloogiline settebassein.
- Vajadusel paigaldatakse kaevetööde ajaks regulaatori väljavoolule geotekstiilist settekott vältimaks setete kandumist allavoolu.
- Paisjärve põhja kuivendamiseks kaevatakse eelkuivenduskraavid, kaevamine toimub ekskavaatoriga alusmattidel ja kraavide vahe on ca 50 m.
- Setteladustusaladelt teostatakse võsa ja puude likvideerimine.
- Setted vallitatakse buldooseriaga. Ladustusaladele veetav pinnas jäetakse nõrguma seni, kuni tahenenud pinnast on võimalik laiali planeerida. Kuigi kogu järve puhastamine ja liikumine toimub paesel ja rähksel pinnasel, on veoteedel ette nähtud võimalike pehmete kohtade kruusaga täitmine.

Kernu Paisjärvest eemaldatavate setete kogumaht on 130 200 m³.

2.3 Teised alternatiivid

KMH alternatiivide valik tuleneb kavandatava tegevuse eesmärgist. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Kernu paisjärve korrastamine täies ulatuses võimaldamaks selle edasist kasutamist puhkemajanduslikul eesmärgil.

Asukohast tulenevaid alternatiive käesoleva keskkonnamõju hindamise käigus ei saa kaaluda, sest tegevus seisneb Kernu järve korrastamises ehk tegevuse eesmärk on asukohaga seotud.

Järvede korrastamise tavapäraseks tehniliseks alternatiiviks on järvest sette eemaldamine ilma veetaseme alandamata (kasutades erinevaid ujuvvahendil või kaldal töötavad setteammuteid, eriti nende hüdraulilisi setet ära imevaid variante). Tegu on majanduslikult reaalse alternatiiviga

olukordades, kus järve veetaseme alandamine ei ole mingil põhjusel võimalik või kui setete eemaldamist soovitakse teha mingil veekogu osal. Kernu paisjärve puhul on tegu väga tugevalt eutrofeerunud järvega, kust vajalik eemaldatava sette maht on väga suur. Samuti on veetaseme alandamine võimalik suhteliselt lihtsasti. Sellest lähtuvalt ei ole antud projekti puhul asjakohane alternatiivina kaaluda tehnilist lahendust, mis seisneks sette eemaldamises ilma veetaset alandamata (väljapumpamise abil).

KMH programmi etapis ei nähta seega reaalseid teisi alternatiive tegevuse eesmärgi saavutamiseks. Võimalik on, et KMH läbiviimise käigus ilmneb vajadus käsitleda tehnoloogilisi alamalternatiive mõnes tegevuse osas. Näiteks settekäitluse korraldamise osas lähtudes näiteks maaomanike seisukohtadest antud tegevuse lubatavuse osas nende maadel.

3 Eeldatavalt mõjutatava keskkonna iseloomustus

3.1 Kernu järv

Kernu järve (VEE2029300) valgala pindala on Eesti looduse infosüsteemi EELIS andmetel 31,16 km² ja veepeegli pindala 14,2 ha. Järves paikneb EELIS kohaselt üks saar pindalaga 0,07 ha. Järve maksimaalne sügavus on 1,5 m. Järve kaldajoone pikkus on 3430 m ja järve maht 100 tuh m³. Järv kuulub vooluveekogumisse 1099200_1, Vasalemma Munalaskme oja.

Kernu järv on inventeeritud¹ loodusdirektiivi elupaigaks 3140 - vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved. Inventuuri kohased hinnangud on järgmised:

Esinduslikkus: A väga hea

Struktuuri säilimine: III keskmiselt säilinud või degradeerunud struktuur

Funktsioonide säilimine: IV ebasoodne

Taastatavus: III raske või võimatu taastada I

Arvutatud üldhinnang: C-Keskmine

Üldine hinnang: C keskmine väärtus, järve seisund on kehv pilliroo vohamise tõttu.

Järves leidub palju mändvetikaid, kuid samas on järv roostumas. Kaitsealustest taimeliikidest leidub järves valget vesiroosi.

Järve limnoloogiliseks tüübiks on kalgiveeline eutroofne ehk kalgiveeline rohketoiteline. Veevahetuse skaala on 4. Järvest voolab läbi Vasalemma jõgi (VEE1099200).

Kernu pais (PAIS014060) paikneb 40 km Vasalemma jõe suudmest. Paisu paisutuskõrgus on >2 m. Tegu on kaladele ületamatu rändetõkkega.

3.2 Asustus ja maakasutus

Kernu järv paikneb Harju maakonnas Saue vallas Kohatu külas. Enne Eesti omavalitsuste haldusreformi 2017. a kuulus Kohatu küla Kernu valda. Kohatu küla piirneb põhja suunas Metsanurga, lääne suunas Mõnuste, lõuna suunas Kernu ja Kirikla küladega ning ida suunas Rapla maakonna Lümandu küla. Kohatu külas elab 01.01.2021. a seisuga 94 elanikku (mehi 52 ja naisi 42).

KMH objektiks olev Kernu järve ümbrus asub hetkel uue koostatava Saue valla üldplaneeringu järgi puhke- ja virgestusalal (ala, mille põhifunktsiooniks on pakkuda võimalusi aktiivseks puhkuseks vabas õhus nii lühi- kui pikaajalise puhkuse ajal). Kernu järv ei jää tiheasustusalale.

Vastavalt uuele koostatavale Saue valla üldplaneeringu kaardile (seisuga 14.04.2021. a) kuulub kogu Kohatu küla (sh Kernu paisjärv) miljööväärtusliku kultuurimaastiku alla.

Vastavalt hetkel veel kehtivale (kuni uus Saue valla üldplaneering kehtestatakse) endise Kernu valla üldplaneeringu seletuskirjale tehti seal ettepanek võtta terve Kotzebue saar Kernu paisjärvel mälestisena muinsuskaitse alla. Sama planeeringu järgi on Kernu paisjärve ümbrus koos laululavaga arendatavaks puhkealaks, millest kujuneb kultuuriürituste ja -sündmuste koht.

Kernu paisjärvel kehtib piiranguvöönd laiusega 50 m ning ehituskeeluvöönd, kus uute hoonete ja rajatiste ehitamine on keelatud, laiusega 25 m.

Järve lõunakallas piirneb kõrvalmaantee nr 11407 (Kernu mõisa tee), mille servas asub paisregulaator.

¹ Consultare OÜ. 2017. Loodusdirektiivi järve-elupaikade inventuur 2016-2018.

Kernu järve sissevoolu veeproovist määrati üldlämmastik, üldfosfor, biokeemiline hapnikutarve ja ammoonium. Proovide tulemused on kajastatud Tabel 2-s.

Tabel 2. Pinnavee proovi analüüside tulemused (järve sissevool, 03.01.2019)

Näitaja	Katsemeetod	Tulemus	Ühik
Ammoonium ($\text{NH}_4^+\text{-N}$)	SFS 3032	0,02	mgN/l
Biokeemiline hapnikutarve (BHT_5)	ISO 5815-2	1,1	mgO ₂ /l
Üldfosfor ($\text{P}_{\text{üld}}$)	EVS-EN ISO 6878, sec 7	< 0,02	mg/l
Üldlämmastik ($\text{N}_{\text{üld}}$)	EVS-EN ISO 11905-1	2,1	mg/l

Kernu järve väljavoolu veeproovist määrati üldlämmastik, üldfosfor, biokeemiline hapnikutarve ja ammoonium. Proovide tulemused on kajastatud Tabel 3-s.

Tabel 3. Pinnavee proovi analüüside tulemused (järve väljavool, 03.01.2019)

Näitaja	Katsemeetod	Tulemus	Ühik
Ammoonium ($\text{NH}_4^+\text{-N}$)	SFS 3032	0,08	mgN/l
Biokeemiline hapnikutarve (BHT_5)	ISO 5815-2	1,5	mgO ₂ /l
Üldfosfor ($\text{P}_{\text{üld}}$)	EVS-EN ISO 6878, sec 7	< 0,02	mg/l
Üldlämmastik ($\text{N}_{\text{üld}}$)	EVS-EN ISO 11905-1	1,4	mg/l

Tabel 4. Pinnavee proovi analüüside tulemused (04.10.2013)

Näitaja	Katsemeetod	Tulemus	Ühik
Orgaaniline aine	EVS-EN 12879	244	mg/l
Üldfosfor ($\text{P}_{\text{üld}}$)	EVS-EN ISO 6878, sec 7	0,04	mg/l
Üldlämmastik ($\text{N}_{\text{üld}}$)	EVS-EN ISO 11905-1	0,86	mg/l

Vastavalt Kernu paisjärve korrastamise põhiprojektile on Kernu paisjärvel tehtud 2011. a veel järgmised uurimistööd:

1. GPS mõõdistamine mõõdistamise lähtepunktide paigaldamiseks (09.05.2011, T. Vilu);
2. Paisjärve settekihi sondeerimine ja põhja mõõdistamine tahhümeetriga. 450 punkti Paisjärve kaldaala kõrguslik ja plaaniline tahhümeetiline mõõdistamine. (05.07.2011–09.07.2011, T. Vilu, L. Petrutis, J. Edovald) – asetati neli ajutist reeperit;
3. Täiendav situatsiooni tahhümeetiline mõõdistamine ja täpsustav sondeerimine (30 punkti) (19.07.2011, T. Vilu, J. Edovald) – asetati üks ajutine reeper;
4. Mudaproovide võtmine geoloogilaborile (2 proovi) (14.08.2011, J. Edovald).

2011. a võetud mudasetete proovide analüüsitulemused on esitatud Tabel 5-s ja Tabel 6-s. 2011. a suvel võeti Kernu Paisjärvest kaks mudasete proovi, milledes määrati raskemetallide (arsen, elavhõbe, kroom, nikkel, plii, tsink ja vask) sisaldused. Mõlemas proovis jäid kõigi analüüsitud elementide sisaldused keskkonnaministri 28.06.2019. a määruses nr 26 „Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases“ esitatud sihtarvudest väiksemaks. Sihtarv määruse nr 26 järgi näitab ohtliku aine sellist sisaldust pinnases, millega võrdse või väiksema väärtuse korral loetakse pinnase seisund heaks. Seega võib Kernu paisjärve ladestunud muda seisundit 2011. a mudasetete analüüside alusel lugeda heaks ja selle käitlemisel ei ole vaja rakendada mingeid pinnase seisundi parandamise meetmeid.

Tabel 5. Pinnase (mudasette) analüüside tulemused punktis 1 (21.08.2011)

Näitaja	Katsemeetod	Tulemus	Ühik
Arseen (As)	STJnr.M/U91	<2,5	mg/kg
Elavhõbe (Hg)	STJnr.M/U84-2	0,02	mg/kg
Kroom (Cr)	STJnr.M/U91	7,45	mg/kg
Nikkel (Ni)	STJnr.M/U91	4,90	mg/kg
Plii (Pb)	STJnr.M/U91	2,45	mg/kg
Tsink (Zn)	STJnr.M/U91	20,0	mg/kg
Vask (Cu)	STJnr.M/U91	4,15	mg/kg

Tabel 6. Pinnase (mudasette) analüüside tulemused punktis 2 (21.08.2011)

Näitaja	Katsemeetod	Tulemus	Ühik
Arseen (As)	STJnr.M/U91	<2,5	mg/kg
Elavhõbe (Hg)	STJnr.M/U84-2	0,06	mg/kg
Kroom (Cr)	STJnr.M/U91	43,7	mg/kg
Nikkel (Ni)	STJnr.M/U91	30,6	mg/kg
Plii (Pb)	STJnr.M/U91	4,41	mg/kg
Tsink (Zn)	STJnr.M/U91	40,9	mg/kg
Vask (Cu)	STJnr.M/U91	13,7	mg/kg

Seniste järve väliuurimistööde põhjal võib öelda, et Vasalemma jõe rajatud Kernu paisjärv on setteid ja veetaimestikku täis. Paisjärve keskel asetsev Kotzebue saar jaotab paisjärve kaheks pinnalt enamvähem võrdseks kuid erilmeliseks osaks. Paisjärve saarest põhjapoole jääv ehk järve ülemine osa paikneb 1972. aastal RPUI „Eesti Maaparandusprojekt“ geoloogiaosakonna geoloogide andmeil suures osas paeplatool. Uurimistööde tegemise ajal 2011. aasta juulikuus oli paisjärve veetaseme kõrgusmärk 43,52 m. Selle veetaseme juures oli selles järveosas vee sügavus valdavalt 0,5 m või alla selle ja vaid vähestes kohtades oli veesügavust 1 m ringis. Paisjärve ja jõe vahel on maapind rohukamara ja pöösastega kaetud ning vesi pääses sealt järve väikeste niredena, mida mõnes kohas olid koprad süvendanud. Järve rähkne põhi on ida-lääne suunas kaldu. Kui järve idaservas on settekihi paksus kohati vaid 30–40 cm ja sellele vaatamata on muda veepinnani, siis vastaskalda ääres on 1 m settekihi peal veel 0,5 m vett. Nendes kohtades kus muda ulatub üle veepinna, on see kaetud suurte tarnamätastega. Väikese veekattega alal laiub pillirooväli. Muda on turvastunud, eriti jõe ja paisjärve vahelises osas.

Paisjärve saarest lõuna poole jäävas osas on settekihi paksus enam-vähem samasugune, kuid vee sügavus on suurem. Regulaatori ümbruses leidub ka vaba vett, ülejäänud osas on kõrkjapuhmaste ja pilliroo vahelised lageda vee alad vallutanud lopsakate lehtedega vesiroosid. Selles osas on mudasete väikese tiheduse ja kandevõimega. Veealune taimestik on kohati nii tihe, et sondeerimisel on raske eristada piiri, kus lõpeb taimestik ja algab sete.

Pinnaspais, millel asub ka maantee, on ilmselt ehitatud kohalikust rähksest pinnasest, mis ei ole eriti veepidav. Paisregulaatori juures teetammil tehtud ehitusgeoloogiline uuring näitab, et paisu ülemises kihis on tammi materjal tihedam ja vettpidavam kui alumistes kihtides. Lisaks sellele on läbi teetammi kaks vana teetruupi, mis on küll otstest pinnasega kinni plommitud, kuid lasevad ikkagi vett läbi. Paisu järvepoolses nölvas on kohati märgid varisemisest ja augud ulatuvad teekatte lähistele. See muudab ohtlikuks pimedas ajal jalakäijate liikumise. Kõike seda arvesse võttes on mõistlik ehitada paisu

järvepoolsele küljele pinnasest laiendus, et suurendada paisu pealt laiust ja vähendada filtratsiooni läbi paisu muldkeha.

Paisjärve šahtregulaatorist ca 40 m allavoolu teeb Vasalemma jõgi täisnurkse käänaku. See regulaatorist väljuv jõelõik on suure languga ja kivise põhjaga. Väikeste vooluhulkade korral ühineb regulaatorist tulev vesi kõrvalt kraavist tuleva veega ja koos suunduvad mööda olemasolevat sāngi allavoolu. Suuremate vooluhulkade korral toimub aga käänaku juures vastaskalda uhtumine.

2006. a rajati riigitee 11407 km 0,699 asuv Kernu III sild (nr 147) ehk truupregulaator. Käesoleval ajal on regulaator heas seisukorras. Regulaatorile on paigaldatud puitkilp-varjad veetaseme hoidmiseks. Kaheavaline regulaatori ülemine serv asub kõrgusel 43,94 m (EH2000) ja varjadega avade summaarne laius on 1,95 m.

3.4 Looduskaitseelised objektid ja alad

Kernu paisjärve läänekalda vahetusse lähedusse jääb Kernu mõisa kaitsealune park (registrikood: KLO1200587, Joonis 3). Kaitstava ala pindala on Keskkonnaportaali³ andmetel kokku 2,7 ha, sellest 2,6 ha moodustab maismaa ja 0,1 ha veeosa.

Kernu paisjärvest ca 100 m kauguse lääne suunda jääb III kaitsekategooria kaitsealuse liigi rukkirääk (*Crex crex*) elupaik (registrikood: KLO9119165, Joonis 3).

2017. a loodusdirektiivi järve-elupaikade inventuuri kohaselt esineb järves valget vesiroosi (*Nymphaea alba*). Valge vesitoos kuulub III kaitsekategooria liikide hulka.



Joonis 3. Kernu paisjärve lähedal olevad looduskaitseelised objektid (Allikas: maa-ameti geoportaal).

³ https://keskkonnaportaali.ee/register?kkr_kood=KLO1200587&mount=view

3.5 Kultuurimälestised

Kernu paisjärve vahetusse lähedusse jääb ehitismälestis nimega Kernu mõisa park, 19. saj. (registrinumber: 2788, Joonis 4). Kernu mõisa park on registreeritud ehitismälestisena 14.04.1997. a. Mälestise seisund on 17.08.2017. a inspekteeritud rahuldavaks.

Kernu mõis eraldati iseseisva üksusena 1637. aastal Kohatu mõisast. Keskajal asus samas paigas Kohatu mõisa veskikoht, milleks paisutati mõisa läbiva Vasalemma jõe ülemjooks.

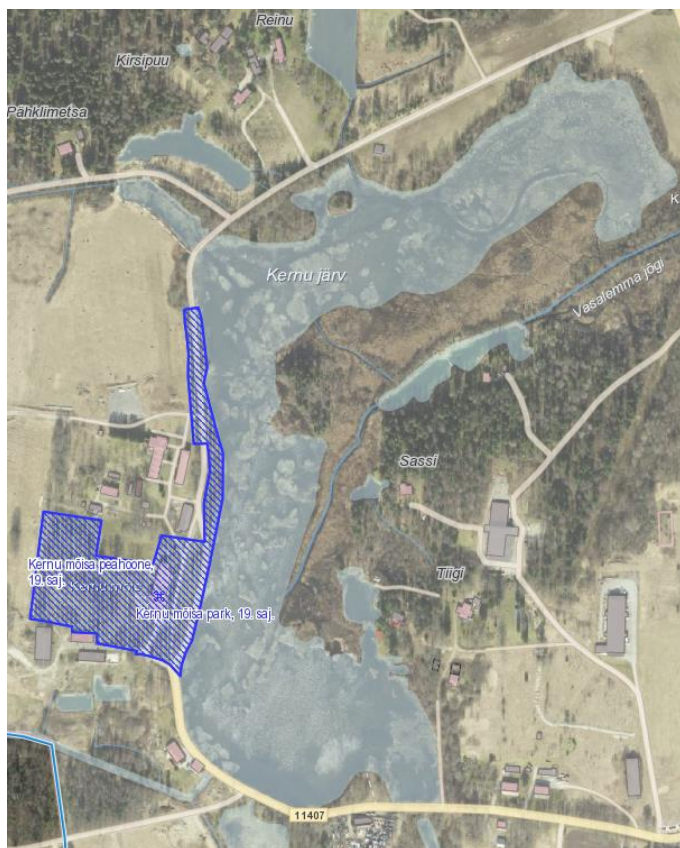
Mõisa peahoone on suunatud fassaadiga järve poole. Ajalooliselt tekitas see kauneid kaugvaateid järvelt mõisale ja vastupidi.

Vastavalt Kultuurimälestiste registrile⁴ toetab ja ilmestab härrastemaja silmapaistvat arhitektuuri suur (9,5 ha) mitmeosaline suurele (5 ha) paisjärvele baseeruv park. Järve lähedus tingib ka esiväljaku ebatraditsioonilise kujunduse – kitsa muruväljaku läbiva sõidutee ees. Suulise informatsiooni kohaselt on järve saartel asunud lehtlad ja lustihooned, ühel isegi kabel. Hoone taha jääb keskteega poolitatud regulaarse plaanilahendusega pargiosa ääristatud vabakujunduslike puuderühmadega.

Pargi teise osa moodustab järve taga ja külgedel paiknev looduslik parkmets kuhu suundub peahoone eest alleega ääristatud sõidutee. Pargi kõrvale jääb aiaga piiratud õunapuuaed.

Puistus domineerivad kodumaised liigid: vaher, saar, põlispuudest ka pärn ja tamm. Suhteliselt palju esineb ka lehiseid.

Ehitismälestise kaitsevööndiks on registri järgi 50 m laiune maa-ala mälestise välispiirist arvates, millele liitub idaküljel Kernu paisjärv.



Joonis 4. Ehitismälestise paiknemine Kernu paisjärve suhtes (Allikas: maa-ameti geoportaal).

⁴ <https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2788>

3.6 Pärandkultuur

Tuginedes maa-ameti geoportaali pärandkultuuri kaardirakendusele, jääb Kernu paisjärve lähedale mitmeid pärandkultuuri objekte.

Kernu paisjärve lähedusse põhja suunda jääb pärandkultuuri objekt Kernu sepikoja koht⁵ (registreerimisnumber: 297:SEK:001, Joonis 5). Maastikul on säilinud märgid, mis ei luba üheselt määrata seisundi tüüpi.

Kernu paisjärvest kirde suunda jääb pärandkultuuri objekt Kohatu Vene allikas⁶ (objekti tüüp: Hiie- ja raviallika, registreerimisnumber: 726:ALL:001, Joonis 5). Objekti seisundiks on hinnatud, et see on hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud. Allikas, mis varem paiknes heinamaal, on nüüd alal, kuhu on laienenud Kernu paisjärv.

Kernu paisjärvest lõuna suunda jääb pärandkultuuri objekt Kernu vesiveski⁷ (registreerimisnumber: 297:VEV:001, Joonis 5). Seisund: objektist või tema esialgsest funktsioonist säilinud 20–50%.

Kernu paisjärvest edela suunda jääb pärandkultuuri objekt Kernu mõisa kõrvalhooned⁸ (registreerimisnumber: 297:MOA:002, Joonis 5). Pärandkultuuri objekti ohuks loetakse ehitustööd, mis on kahjustanud objekti algupära; lammutamine, lõhkumine). Seisund: objektist või tema esialgsest funktsioonist on säilinud 50–90%.

⁵ https://eelis.ee/default.aspx?state=2;-294849174;est;eelisand;;&comp=objresult=parandobj&obj_id=-1392957383

⁶ https://eelis.ee/default.aspx?state=2;-294849174;est;eelisand;;&comp=objresult=parandobj&obj_id=1769871812

⁷ https://eelis.ee/default.aspx?state=2;-294849174;est;eelisand;;&comp=objresult=parandobj&obj_id=-730212312

⁸ https://eelis.ee/default.aspx?state=2;-294849174;est;eelisand;;&comp=objresult=parandobj&obj_id=695647749



Joonis 5. Pärandkultuuri objektide paiknemine Kernu paisjärve suhtes (Allikas: maa-ameti geoportaal).

4 Seos teiste asjakohaste planeerimisdokumentidega

Antud piirkonda hõlmavad kõrgematasandilised planeerimisdokumendid toetavad Kernu paisjärve korrastamist.

4.1 Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030⁹

Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030 üheks eesmärgiks on saavutada pinnavee hea seisund ning hoida veekogusid, mille seisund on juba hea või väga hea. Kernu Paisjärv on käesolevaks ajaks kinni kasvanud. Paisjärve korrastamine aitab parandada veekogu üldist tervislikku seisundit, mis parandab järves elavate kalade ja teiste elusolendite elukeskkonna kvaliteeti.

4.2 Harju maakonnaplaneering 2030+¹⁰

Harju maakonnaplaneeringu 2030+ kohaselt Kernu paisjärvele ei ole olulisi piiranguid seatud (v.a tee kaitsevöönd ida suunas). Kernu paisjärve piirkond ei paikne rohevõrgustiku alal.

4.3 Kernu valla üldplaneering¹¹

Vastavalt Kernu valla üldplaneeringule on arendatavaks puhkealaks vallas Kernu paisjärve ümbrus koos laululavaga, millest kujuneb kultuuriürituste ja -sündmuste koht.

Järvede (paisjärvede) kaldaid tuleb suure rekreatiivse väärtuse tõttu lugeda hinnaliseks looduslikuks ressursiks. Nende stiihiline kasutamine või ülekoormamine võivad tuua kaasa tagajärgi, mille tõttu nende alade väärtus mitte üksnes ei vähene vaid võib pikaks ajaks muutuda kasutuskõlbmatuks. Supelranda teenindavate rajatiste iseloomu ja paigutuse määrab Kernu Vallavalitsus, kas ehitismäärusega või detailplaneeringuga.

Kernu valla üldplaneeringuga on supelranna rajamiseks reserveeritud Kernu paisjärve ja rajatud tiikide kaldad.

4.4 Saue valla arengukava 2020-2030¹²

Saue valla arengukavas nähakse ette Kernu paisjärve puhastamist ja süvendamist, mille hinnanguline maksumus on 600 000 €.

4.5 Saue valla üldplaneering (koostatav)¹³

Vastavalt uuele, alles koostatavale Saue valla üldplaneeringule, on üks suurematest puhke- ja virgestusaladest Saue vallas Kernu paisjärve ümbritsev ala.

⁹ <https://www.riigiteataja.ee/aktiis/0000/1279/3848/12793882.pdf>

¹⁰ <https://maakonnaplaneering.ee/harju-maakonnaplaneering>

¹¹ <https://sauevald.ee/documents/17893729/18442041/Kernu+valla+%C3%BCldplaneering.pdf/74f46330-3d26-4298-8021-1d96754010c5>

¹² https://www.riigiteataja.ee/aktiis/4040/9202/0006/Lisa_1_Saue%20valla%20arengukava_2020.pdf#

¹³ <https://sauevald.ee/koostatav-uldplaneering>

5 Asjakohaste mõjude selgitamine

Kavandatava tegevusega võivad kaasneda korrastamiseaegsed mõjud alates veetaseme alandamisest kuni sette paigaldamisega selle lõplikku kohta nii ehitustööde ajal kui ka hiljem (edaspidisel kasutamisperioodil).

Kavandatava tegevuse mõju avaldub peamiselt Kernu paisjärve puhastamise ehk ehitustööde ajal ning see tuleneb veekogu setete eemaldamisest ning sette käitlemisest. Ehitustööde ajal tekib tööde teostamise käigus müra, mis võib kostuda ka lähimate elamuteni. Samuti võib kavandatava tegevusega kaasneda ebameeldivat lõhna (settekäitlus).

Kernu paisjärve läbib Vasalemma jõgi (keskkonnaregistri kood: VEE1099200), mis kuulub „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu“ (RTL 2004, 87, 1362): Ruila paisust suubumiseni merre (VEE1099200). Samuti kuulub Vasalemma jõgi kas osaliste lõikudena või tervikuna riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolude loetellu (RTL 2006, 7, 133; RT III, 18.12.2012, 4): alates Ääsmäe–Haapsalu–Rohuküla mnt sillast kuni Kernu Invakodu tee sillast 0,04 km vs (kokku 8,89 km) (Joonis 6).



Joonis 6. Riigi poolt korrashoitavad ühiseesvoolud (Vasalemma jõgi) (Allikas: maa-ameti geoportaal).

5.1 Mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja populatsioonidele, taimedele ning loomadele ja kaitstavatele loodusobjektidele

Kernu paisjärve korrastamise projektis on ette nähtud, et järve põhjast välja tõstetud setted tõstetakse Kernu paisjärve kallastele ning seeläbi täidetakse kaldaalad. Käesoleval hetkel on setete ladustamisaladena projektis ettenähtud alad valdavalt liigniisked ja kohati kaetud puittaimestikuga. Puittaimestikuga aladele sette paigutamine eeldab taimestiku eelnevat eemaldamist. Arvestada tuleb, et veekaitsevööndis on keelatud puu- ja põõsarinde raie veekogu kaldal Keskkonnaameti nõusolekuta.

Kernu paisjärves esineb valget vesiroosi, mis on III kaitsekategooria kaitsealune taimeliik. Järves leiduv valge vesiroos (*Nymphaea alba*) tuleb ajutiselt istutada ümber konteineritesse, kus on külgedel augud risoomide kasvuks ja paljunemiseks. Konteinerites olevad taimed tuleks omakorda ajutiselt istutada mujale veekogusse, kus juba kasvavad vesiroosid ning hiljem, kui veekogu hooldustööd tehtud, siis tagasi tuua ja istutada koos konteineritega korrastatud Kernu järve.

KMH käigus hinnatakse taimestiku eemaldamise mahte ja sellega kaasnevat mõju taimestikule.

Kernu paisjärvest ligikaudu 100 m kaugusel lääne suunda jääb III kaitsekategooria kaitsealuse liigi rukkirääk (*Crex crex*) elupaik. Mõjud kaitsealusele liigile võivad eeldatavasti esineda tulenevalt masinate töötamisest avalduva müra näol (eelkõige pesitsus perioodil). **KMH aruandes hinnatakse võimalikke mõjusid kaitsealuse liigi rukkirääk elupaigale eksperthinnangu vormis.**

Lähim Natura 2000 võrgustiku ala on Ruila loodusala, mis paikneb u 2,3 km lääne suunas. Tegu on loodusalaga, mille kaitse-eesmärgiks on taimeliikide kaitse. Arvestades ala paiknemist ja kaitse-eesmärke on välistatud negatiivse mõju avaldamine Natura aladele. **Natura hindamise läbiviimise vajadus seega puudub.**

Kernu järv on inventeeritud loodusdirektiivi elupaigaks 3140 - vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved. Tegu ei ole Natura ala koosseisus esineva elupaigaga. Keskkonnaameti andmetel ei ole kavandatud ala ka kaitse alla võtta. **KMH käigus hinnatakse mõju elupaiga säilimise või taastumise võimalikkusele korrastusprojekti elluviimisel.**

Lähim kaitstav loodusobjekt on Kernu mõisa park (KLO1200587) (ühtlasi ka kultuurimälestis), millega Kernu järv piirneb läänekaldal ~420 m ulatuses. Pargi alale setete paigutamist ette ei nähta. Kernu mõisa pargis kehtivat kaitsekorda reguleerib Vabariigi Valitsuse 03.03.2006 määrus nr 64 „Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri“ Pargi kaitse-eesmärkideks on vastavalt kaitse-eeskirja § 1 lg 2 ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku puistu ning pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega. **Pargi kaitse-eeskiri ei välista kavandatava tegevuse läbiviimist ning ei ole ette näha olulise mõju avaldamist pargile.**

Kernu paisjärve läbiv Vasalemma jõgi kuulub lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse. Kernu paisjärve puhastamisel suureneb järve veesügavus, mis on kalastiku seisukohast eelistatud. Peale korrastamistõid paraneb järvevee hapnikuolukord ning lüheneb hapnikupuuduse periood. Setete eemaldamine vähendab paisjärve sisekoormust ning suurenenud veekihi paksus muudab paisjärve ainevahetuse stabiilsemaks. Parem hapnikuolud ja stabiilsem ainevahetus mõjuvad positiivselt kalastikule.

Kalastikule ja vee-elustikule laiemalt on suurimaks ohuks võimalik veekvaliteedi langus, kui vabanevad setted ja toitained vette. Põhiprojektis on plaanis paigutada kõik puhastamisel väljavõetavad setted otseselt Kernu järve kallastele, mille tagajärjel võivad olulisel määral tõusta fosfori ja lämmastiku

koormused. Vastavalt uuringule „Meriforelli kudejõgede taastootmispotentsiaali hindamine 2013“¹⁴ tuleb meriforellile sobivaks lugeda Vasalemma jõeosa suudmest kuni Kernu paisuni (41,56 km), ülevälpool Kernu paisjärve loetakse elupaiku vähesobivaks ning ei peeta vajalikuks Kernu paisjärve paisutusele kalatee loomist. Juhul kui tulevikus luuakse kaladele võimalused ületada Ruila paisu, siis muutub forellidele atraktiivseks ka ala Ruila paisust Kernu paisuni ning tuleb teha kõik, et sinna ei satuks liivaseid setteid ning samuti ei muutuks veekvaliteet halvemuse poole. 2013. aasta uuring toob välja, et jõeosal võib eristada vähemalt 4 forellile sobivat sigimis- ja kasvuala: Ruila asulas (jõe 35,04–35,59 km-l), mõlemal pool Allika silda (37,14–37,95 km suudmest), lühikest lõiku allpool Haiba peakraavi suuet (38,57–38,61 km suudmest) ning Kernu langu allpool Kernu allikaoja suuet (41,48–41,52 km suudmest). Sama uuring toob veekvaliteedi osas välja ka tõdemuse, et tänu madala veetasemega paisjärvele soojeneb vesi Kernu-Ruila lõigul liialt ning see halvendab kalastiku olukorda. **KMH käigus hinnatakse kavandatava tegevuse mõju vee-elustikule.**

5.2 Mõju veekvaliteedile

Sõltumata valitud sette väljamise meetodist kandub osa settest veega allavoolu. Sette kandumise maht ega kaugus ei ole KMH programmi etapis teada ja seda hinnatakse KMH käigus.

Kernu paisjärve ehitusaegse veetaseme alandamisega kaasnevana ei ole põhjust eeldada mõju piirkonna põhjaveevarustusele. Kernu paisjärve ümbruses asuvad suurkaevud, mis ammutavad vee sügavamatest põhjaveekihtidest.

Kernu paisjärve korrastamiseks koostatud korrastamisprojekti joonisel 1 on esitatud järve põhjast väljakaevatud setete ladustusala, mis kattuvad kalda ehituskeeluvööndi ja kalda piiranguvööndiga. Kummaski vööndis ei ole seatud järvesette ladustamise keeldu. Oluline on seejuures siiski jälgida, et järvepõhjust välja tõstetud ja kaldale ladustatud sete ei valguks raskusjõu või sademete toimele tagasi järvevette. Sellega võib kaasneda oluline mõju veekogule.

Lähtuvalt kavandatava tegevuse eesmärgist on kavandatav tegevus eeldatavalt positiivse mõjuga puhastatava järve ökoloogilisele seisundile. Paisjärve korrastamistööde käigus eemaldatakse järve põhja aja jooksul settinud orgaanilise ja anorgaanilise päritoluga setted. Korrastamistööde tulemusena suureneb veepeegli pindala (eemaldatakse veesisene, sh kaldaäärne taimestik) ning väheneb võimalik sekundaarreostuse allikas sette eemaldamise näol, mis kokkuvõttes parandab paisjärve ökoloogilist seisundit.

KMH raames hinnatakse sette kandumist Vasalemma jõkke ning järvevee taseme alandamise mõju ümbritsevale veerežiimile. KMH raames hinnatakse kas tööde teostamisel allavoolu kandumise takistamiseks planeeritavad meetmed on piisavad või on vaja täiendavaid leevendavaid meetmeid rakendada.

5.3 Mõju õhukvaliteedile, sh müra

Kavandataval tegevusel puudub eeldatavalt oluline mõju välisõhu kvaliteedile. Tööde teostamise ajal on piirkonnas ehitusmasinaid tavapärasest rohkem, kuid kasutatava tehnika võimsus ei erine oluliselt majade või teede ehitusest. Pole märke, et piirkonnas oleks välisõhu kvaliteediväärtused normi lähedased. Heiteallikate registri andmetel piirkonnas olulised paigad heiteallikad puuduvad. Seetõttu ei ole põhjust eeldada, et kavandatav tegevus võiks oma vähesel määral mõjutada välisõhu kvaliteedi normide ületamist.

Sarnaselt ei ole põhjust eeldada olulist mõju müratasemele.

¹⁴ Kestler, M. 2014. Eesti meriforelli kudejõgede taastootmispotentsiaali hindamine 2013.a

Järve puhastamiseks teostatavatest ehitustöödest lähtuvad müratasemed ei tohi lähedusse jäävatel elamualadel ületada keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 "Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid" lisas 1 kehtestatud asjakohase mürakategooria tööstusmüra normtasest.

Järvede ja jõgede sete ei levita ebameeldivat lõhna ulatuslikult nagu reoveesete või sõnnik. Järve sette lõhna on tunda juhul, kui minna sellele väga lähedale ja kui see ei ole veel veetustunud. Sellest tulenevalt ei ole põhjust eeldada, et sette ladustamisega kaasneks lõhnahäiringutaseme ületamise võimalus. **Seega ei ole välisõhk keskkonnamõju hindamise objektiks.**

5.4 Mõju vibratsiooni tasemele ja teised võimalikud häiringud

Kavandatava tegevusega ei plaanita olulisi vibratsiooni tekitavaid töid (nt lõhkamine). Sette ladustatakse Kernu paisjärve kallastele selleks ettenähtud kohtadele ning seda ei pea kaugele transportima.

Kavandatava tegevusega seoses ei ole ette näha vibratsiooni taseme muutusi. Teemat KMH aruandes ei käsitleta.

Võimalikud ehitusaegsed vibratsioonitasemed peavad vastama sotsiaalministri 17.05.2002 määruses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“ § 3 kehtestatud piirväärtustele.

Alandatud veetasemega Kernu paisjärv koos paljandatud mudase põhjaga võib pidada mitte esteetiliseks. Samuti on oodata sette ladestusalade puhul ajutist ebaesteetilist maastikuvaate teket. Kuna aga järve korrastamisega soovitakse taastada järvelist vaadet, siis selle saavutamiseks tuleb ajutist häiringut taluda.

Vibratsioon ja häiringud ei ole seega keskkonnamõju hindamise objektiks.

5.5 Mõju kultuurimälestistele

Kernu mõisa ala jääb kavandatava tegevuse vahetusse lähedusse. Pole põhjust eeldada, et kavandatav tegevus võiks mingil moel mõjutada Kernu mõisa parki, sest sette ladestamist ei ole pargi alale kavandatud.

Kultuurimälestised ei ole keskkonnamõju hindamise objektiks.

5.6 Mõju puhke- ja virgestusala kasutamisele

Ehitustööde teostamise ajal ei ole võimalik hoida kogu Kernu puhkepiirkonda elanikele kasutamiseks avatuna. Puhkeala külastavate inimeste ohutuse tagamiseks on vajalik tööde teostamise piirkond piirata ning töödesse mittepuutuvatele isikutele ligipääs takistada. Pikaajalises plaanis on oodata järve korrastamisega kaasnevat positiivset mõju puhke- ja virgestusaladele. **Teemat käsitletakse KMH aruandes eksperthinnangu vormis.**

5.7 Sette kasutamise mõju

Kernu paisjärvest eemaldatav sete tõstetakse nõrguma Kernu jõe kallastele, kus seda kasutatakse maastiku kujundamiseks. **KMH käigus käsitletakse sette kasutamiseks vajalike keskkonnavalude vajadust ning hinnatakse sette sobilikkust täitepinnaena kasutamiseks. KMH aruandes hinnatakse väljatava materjali kvaliteeti ning selle kasutamise võimalusi ning väljatava materjali kasutamisega kaasnevaid mõjusid ladestusalaks olevate kinnitute kasutamisele.**

5.8 Mõju rohevõrgustikule

Kernu paisjärv ja seda ümbritsev ala ei paikne kehtiva Kernu valla üldplaneeringu kohaselt rohevõrgustiku alal.

Rohevõrgustik ei ole keskkonnamõju hindamise objektiks.

5.9 Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus

Kavandatava tegevusega ei kaasne riigipiiriülest mõju.

6 Hindamismetoodika ja vajalikud uuringud

Keskkonnamõju hindamisel, sh aruande koostamisel, lähtutakse keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest ja selle rakendusaktidest ning järgitakse keskkonnamõju hindamise häid tavasid ning ajakohaseid juhendmaterjale¹⁵.

Keskkonnamõju hindamine toimub avaliku protsessina. KMH protsessi saavad sekkuda ja põhjendatud soovitusi, ettepanekuid ja kommentaare esitada kõik huvipooled, kes tunnevad, et nende huvisid võib kavandatav tegevus mõjutada, vähemalt keskkonnamõju hindamise programmi avalikustamisel, hindamise protsessis ja aruande avalikustamise käigus. Ettepanekute, vastuväidete ja küsimustega võib pöörduda nii otsustaja, arendaja kui keskkonnamõju hindaja poole.

Tabel 7. KMH aruandes hinnatavad mõjud, mõjude hindamise metoodika ning mõjusid hindavad eksperdid.

Keskkonnaelement	Hindamise metoodika ja ekspert	Ekspert
Elustik	ETAK andmestiku ja välivaatluse alusel hinnatakse sette ladestusaladelt taimestiku eemaldamise vajalikke mahte. Hinnatakse analoogsete projektide ja kirjandusallikate alusel kui kiiresti ladustatud setet hakkab katma taimestik ning millise taimeseemne külvi on asjakohane sette ladestusaladele plaanida. Välivaatluse alusel hinnatakse järves esineva valge vesiroosi kasvukoha suurust ning esitatakse meetmed kaitsealusele liigile negatiivse mõju leevendamiseks. Hinnatakse võimalikke mõjusid kaitsealuse liigi rukkirääk elupaigale lähtudes erialakirjanduses esinevast infost liigi häiringutundlikusest. Vajadusel esitatakse meetmed kaitsealusele liigile negatiivse mõju leevendamiseks	KMH juhtekspert Piret Toonpere
Veekeskkond	Hinnatakse eksperdi kogemuse põhjal Kernu järve kui elupaiga 3140 säilimise või taastumise võimalikkust korrastusprojekti elluviimisel. Samuti hinnatakse eksperdi kogemuse põhjal mõju nii järve enda kui ka allavoolu jäävale vee elustikule. Hinnatakse sette kandumist Vasalemma jõkke ning järvevee taseme alandamise mõju ümbritsevale veerežiimile. Hinnatakse kas tööde teostamisel allavoolu kandumise takistamiseks planeeritavad meetmed on piisavad või on vaja täiendavaid leevendavaid meetmeid rakendada.	Kristjan Piirimäe – hüdrobioloog Mihkel Vaarik - keskkonnaekspert
Sette kasutamine	Järve kolmest punktist võetakse setteproovid. Proovid segatakse omavahel kokku ja analüüsitakse järgmiste ühendite sisaldust: naftasaadus, polütsükliised	

¹⁵ <https://www.envir.ee/et/kmh-uuringud-ja-juhendid>

	aromaatsed süsivesinikud (PAH), ühe- ja kahealuselised fenoolid, As, Hg, Cd, Cr, Cu, Ni, Pb, Zn. Analüüsitulemusi võrreldakse määrustega „Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases”¹⁶ ja „Haljastuses, rekultiveerimisel ja põllumajanduses kasutatava reoveesette kvaliteedi piirväärtused ning kasutamise nõuded”¹⁷. Viimane määrus ei kohaldu järvesettele otse, kuid annab võimaluse hinnata kas sete on kasutatav põllumajanduses ning seega ohutu järve kallastele ladustamiseks. Vastavalt võetud proovide analüüside tulemustele hinnatakse väljatava materjali kvaliteeti ning selle kasutamise võimalusi ning väljatava materjali kasutamisega kaasnevaid mõjusid. Hüdrotehnikainsener hindab kas projektis on välja töötatud meetmed ladustatud sette veekeskonda valgumise vältimiseks.	Andrus Veskioja – atesteeritud veeproovivõtja Heli Milvek - geotehnoloog Rein Kitsing (Merin OÜ) – hüdrotehnikainsener
Rekreatsioon	Lähtudes strateegilistest arengudokumentidest hinnatakse tegevuse mõjusid kohalike rekreatsioonivõimaluste suurendamisele ekspert hinnanguna.	KMH juhtekspert Piret Toonpere

Alternatiive võrreldakse omavahel mõjutatavatele keskkonnaelementidele avalduva mõju alusel kasutades skaalat:

- Tugev positiivne mõju;
- Keskmine positiivne mõju;
- Vähene positiivne mõju;
- Oluline mõju puudub;
- Vähene negatiivne mõju;
- Keskmine negatiivne mõju;
- Tugev negatiivne mõju.

KMH aruanne koostatakse vastavalt Keskkonnaministri 01.09.2017 määrmuses nr 34 “Keskkonnamõju hindamise aruande sisule esitatavad täpsustatud nõuded” sätestatud nõuetele.

¹⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/104072019006>

¹⁷ <https://www.riigiteataja.ee/akt/106082019007>

7 Osalised, huvitatud isikud ja ekspertgrupp

Tegevuse arendajaks on Saue Vallavalitsus (e-post: info@sauevald.ee, telefon: +372 679 0180).

Otsustajaks on Keskkonnaamet (e-post: info@keskkonnaamet.ee, telefon: 372 662 5999).

Keskkonnamõju hindamise viib läbi LEMMA OÜ (reg nr: 11453673, kontaktisik: Piret Toonpere, e-post: piret@lemma.ee, telefon: +372 505 9914).

KMH läbiviimiseks on moodustatud töögrupp:

- Piret Toonpere – KMH juhtekspert (KMH0153), tehnikateaduste magister (keskkonnakorraldus) ja loodusteaduste bakalaureus (keskkonnatehnoloogia ökosüsteemide suund). Ekspert on olnud juhteksperdikis paljudes Lemma OÜ poolt koostatud KSH ja KMH-des, samuti osalenud erinevates keskkonnaprojektides ning omab KMH juhteksperdina vajalikku kvalifikatsiooni.
- Mihkel Vaarik – keskkonnaekspert, diplomeeritud veemajanduse insener.
- Heli Milvek – keskkonnaspetsialist, tehnikateaduste magister (geotehnoloogia)
- Andrus Vesioja – keskkonnaspetsialist, atesteeritud veeproovivõtja – setteproovide võtmine ja analüüs.
- Kristjan Piirimäe – hüdrobioloog
- Rein Kitsing (Merin OÜ) – hüdrotehnikainsener

KMH läbiviimise käigus konsulteeritakse vastavalt vajadusele täiendavate ekspertidega.

Isikud ja asjaomased asutused, keda kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi tegevuse vastu, on KMH programmi koostamise ajal määratletud Tabel 8-s. KMH käigus asjaolude selgumisel võib mõjutavate ja/või huvitatud isikute ja asjaomaste asutuste nimekiri täieneda.

Tabel 8. Huvitatud isikud või asjaomased asutused.

Isik või asjaomane asutus	Huvi põhjus	Kaasamise/teavitamise viis
Keskkonnaamet – otsustaja ehk tegevusloa andja. KMH programmi ja aruande nõuetele vastavaks tunnistamise otsuse tegija.	Keskkonnaloa andja ehk tegevuse elluviimise lubaja.	Otsustajana teavitab Keskkonnaamet KMH programmi ja aruande avalikustamisest ning küsib seisukohti asjaomastelt asutustelt.
Saue Vallavalitsus – arendaja	– Huvitatud tegevuse elluviimisest, keskkonnaloa taotleja; – Kernu paisjärv asub Saue valla territooriumil. Kohaliku arengu suunaja ja kohaliku elu edendaja. Huvitatud kohalikule elukeskkonnale (elanikkonnale ja looduskeskkonnale) avalduva mõju minimeerimisest.	– Saue Vallavalitsus edastab vajalike menetluste läbiviimiseks dokumendid Keskkonnaametile. Keskkonnaamet teavitab otsuste tegemisest elektrooniliselt;

		– KMH programmi ja aruande kohta seisukoha küsimine ja avalikustamisest teavitamine elektrooniliselt (e-kirja teel).
Terviseamet	Kohaliku elanikkonna tervise ja heaolu (keskkonnatervise) eest seisja, müraolukorra eest vastutav asutus.	Elektrooniliselt (e-kirja teel).
Muinsuskaitseamet	Kultuurimälestiste kaitsja. Puhastatava Kernu paisjärv külgneb vahetult Kernu mõisa pargiga.	Elektrooniliselt (e-kirja teel).
Põllumajandus- ja Toiduamet	Maaparanduse ja kasutuse järelevalve korraldaja. Kernu paisjärve suubub maaparandusehitise Mälivere eesvool.	Elektrooniliselt (e-kirja teel).
Transpordiamet	Transpordiamet täidab riigiteede osas omaniku ülesandeid. Kernu paisjärv piirneb lõuna suunas Kernu mõisa kõrvalmaanteega nr 11407 (riigitee).	Elektrooniliselt (e-kirja teel).
Maa-amet	Maakorraldusega seotud ülesanded. Järve korrastamisel plaanitakse järvepõhjast võetav materjal paigutada järve kaldaga piirnevatele kinnistutele.	Elektrooniliselt (e-kirja teel).
Valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid (neid ühendav organisatsioon on Eesti Keskkonnaühenduste Koda ja eesistuja 2021. aastal on SA Eestimaa Looduse Fond)	Avaliku huvi esindaja keskkonna valdkonnas. Huvitatud looduskeskkonnavalaste väärtuste kaitse tagamisest.	Elektrooniliselt (e-kirja teel).
Kavandatud tegevuse asukohaga piirnevate kinnisasjade omanikud	Naaberkinnistutele vahetult ulatuv mõju; potentsiaalsed häiringud puhastustööde ajal.	Elektrooniliselt (e-kirja teel).
Kohatu küla elanikud ja teised huvitatud isikud (laiem üldsus)	Kernu paisjärv on kavandatud oluliseks puhkealaks.	KMH programmi ja aruande avalikustamine - üleriigilise päevalehe või ühe kohaliku või maakondliku leviku ajalehe, Keskkonnaameti veebilehe (www.keskkonnaamet.ee) ning Ametlike Teadaannete kaudu; teade kavandatava tegevuse asukohas vähemalt ühes üldkasutatavas hoones või

		kohas (näiteks raamatukogu, kauplus, kool, bussipeatus).
--	--	--

KMH programmi ja aruande avalikustamistest teavitatakse Ametlike Teadaannete, ajalehtede ja Keskkonnaameti veebilehe vahendusel, millega on võimalik KMH protsessi kaasata kõik huvitatud isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju ja/või kavandatud tegevuse elluviimise vastu.

8 Ajakava

Tabel 9. KMH ajakava.

Keskkonnamõju hindamise etapp	Aeg
KMH algatamine	Algatatud Keskkonnaameti 12.04.2021 otsusega nr 6-3/21-6267-2
KMH programmi koostamine	Aprill 2021
KMH programmi kohta asjaomastelt asutustelt seisukoha küsimine	Mai 2021
KMH programmi täiendamine	Mai-juuni 2021
KMH programmi avalik väljapanek	Juuli 2021
KMH programmi avalik arutelu	August 2021
KMH programmi täiendamine avalikustamise käigus tehtud ettepanekute alusel	August 2021
KMH programmi nõuetele vastavaks tunnistamine	August-september 2021
KMH läbiviimine ja aruande koostamine, sh uuringute läbiviimine	September 2021 – oktoober 2021
KMH aruande kohta asjaomastelt asutustelt seisukoha küsimine	Oktoober-november 2021
KMH aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu pärast asjaomaste asutuste seisukohtade saamist	November 2021
KMH aruande täiendamine avalikustamise käigus tehtud ettepanekute alusel	Detsember 2021
Täiendatud KMH aruande asjaomaste asutustega kooskõlastamine	Jaanuar 2022
KMH aruande nõuetele vastavaks tunnistamine	Märts 2022

Programmi koostamise hetkel ei ole keskkonnamõju hindamise protsessi ajalist kulgemist võimalik täpsemalt paika panna, mistõttu on esitatud ajakava esialgselt eeldatav.

9 Laekunud ettepanekute arvestamise koondtabel

Asjaomaste asutuste seisukohad enne programmi avalikustamist	
Ettepanek	Arvestamine/vastus
<u>Põllumajandus- ja Toiduamet 21.05.2021 nr 6.2-2/24389</u>	
Kernu paisjärve suubub maaparandusehitise (maaparandussüsteemi/ehitise kood 4109920030010/001) eesvool ehitise nimega Mälivere. Tulenevalt eespool toodust ei esita Põllumajandus- ja Toiduamet Kernu järve korrastamise projekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu kohta täiendavaid ettepanekuid ega vastuväiteid.	-
<u>Muinsuskaitseamet 28.05.2021 nr 5.1-17.6/1530-1</u>	
Muinsuskaitseameti hinnangul on Kernu järve korrastamise projekti keskkonnamõju hindamise programm asjakohane ja kavandatavad tegevused ei mõjuta läheduses asuvaid riikliku kaitse all olevaid mälestisi Kernu mõisa parki, 19. saj. (reg-nr 2788) ja Kernu mõisa peahoonet, 19. saj (reg-nr2787)	–
<u>Terviseamet 10.06.2021 nr 9.3-4/21/6192-2</u>	
Järve puhastamiseks teostatavatest ehitustöödest lähtuvad müratasemed ei tohi lähedusse jäävatel elamualadel ületada keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 "Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid" lisas 1 kehtestatud asjakohase mürakategooria tööstusmüra normtasest. Võimalikud ehitusaegsed vibratsioonitasemed peavad vastama sotsiaalministri 17.05.2002 määruses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“ § 3 kehtestatud piirväärtustele.	KMH programmi peatükke 5.3 ja 5.4 täiendati vastavalt esitatud märkustele ning viidatud õigusakte võetakse arvesse KMH aruande koostamisel.
<u>Keskkonnaamet 29.06.2021 nr 6-3/21/6267-12</u>	
Keskkonnaamet palub KMH menetlusse kaasatavate asjaomaste asutuste nimekirja täiendada ja lisada juba toodutele järgmised asutused: Põllumajandus- ja Toiduamet, Transpordiamet ning Maa-amet.	KMH programm arvestab märkust ning KMH menetlusse kaasatavate asjaomaste asutuste nimekirja lisati järgmised asutused: 1) Põllumajandus- ja Toiduamet; 2) Transpordiamet; 3) Maa-amet.
Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et kui järve korrastamisel võetakse lisaks aja jooksul	Märkus on teadmiseks võetud ja sellega arvestatakse KMH aruande koostamisel.

settinud orgaanikale ka mineraalset pinnast, mida soovitakse viia kinnistutele, mis ei piirne enam järve kaldaga, siis on vaja luba kaevise võõrandamiseks (maapõueseadus § 97). Kui aga mineraalne kaevis paigaldatakse kaldaga piirnevale kinnistule ja võõrandamist ei toimu ei ole vaja taotleda ka võõrandamise luba.	Vastavalt Kernu paisjärve korrastamise põhiprojektile on kavandatavaks tegevuseks sette ladustamine nii järve enda kinnistule kui ka järve kaldaga piirnevatele kinnistutele. Projekt ei näe ette mineraalse pinnase viimist kinnistutele, mis ei piirne enam järve kaldaga. Sellest tingituna ei toimu eeldatavalt ka kaevise võõrandamist.
KMH programmi kohaselt hinnatakse sette kandumist Vasalemma jõkke ning järvevee taseme alandamise mõju ümbritsevale veerežiimile. Keskkonnaamet leiab, et KMH käigus tuleb hinnata ka, kas tööde teostamisel sette allavoolu kandumise takistamiseks planeeritavad meetmed on piisavad või oleks vaja täiendavaid (leevendus) meetmeid rakendada.	KMH programmi ptk 5.2 täiendati vastavalt esitatud märkusele.
KMH aruandes tuleb hinnata väljatava materjali kvaliteeti (orgaanika vs mineraalpinnas) ning selle kasutamise võimalusi ning väljatava materjali kasutamisega kaasnevaid mõjusid. Näiteks kas ja kuidas mõjutab väljatava pinnase kasutamine kinnistuid.	KMH programmi ptki 5.7. täiendati vastavalt esitatud märkusele.
Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et Kernu järves leidub III katekoori kaitsealune liik valge vesiroos (<i>Nymphaea alba</i>). Järves leiduvad vesiroosid tuleks ajutiselt istutada ümber konteineritesse, kus on külgedel augud risoomide kasvuks ja paljunemiseks. Konteinerites olevad taimed tuleks omakorda ajutiselt istutada mujale veekogusse, kus juba kasvavad vesiroosid ning hiljem, kui veekogu hooldustööd tehtud, siis tagasi tuua ja istutada koos konteineritega korrastatud Kernu järve.	KMH programmi ptk 5.1. täiendati vastavalt esitatud märkusele.
KMH programmis on toodud, et kavandatava tegevuse võimalikus mõjuraadiuses maismaal kaitstavaid liike ega nende elupaikasid ei ole ning oluline negatiivne mõju seega kaitsealustele liikidele puudub. Kernu paisjärvest ligikaudu 100 m kaugusel lääne suunda jääb III kaitsekategooria kaitsealuse liigi rukkirääk (<i>Crex crex</i>) elupaik. Mõjud kaitsealusele liigile võivad eeldatavasti esineda tulenevalt masinate töötamisest avalduva müra näol (eelkõige pesitsus perioodil). Keskkonnaamet palub planeeritavast tegevusest tulenevalt KMH aruandes hinnata	KMH programmi ptk 5.1. täiendati vastavalt esitatud märkusele.

võimalikke mõjusid kaitsealuse liigi rukkirääk elupaigale või KMH programmi rohkem põhjendada, kuidas on välistatud planeeritava tegevuse ajal mõjud kaitsealusele liigile.	
Keskkonnaamet palub, parema ülevaate andmise ja selguse mõttes, KMH aruandes hinnatavate mõju kriteeriumite (sh positiivsed mõjud) ja nende hindamise meetodikad KMH programmis koondada ühtsesse alampeatükki või tabelisse. Tuues välja üheselt mõistetavalt, mis kriteeriumeid KMH aruandes hindama hakatakse, mis meetodi(te)ga ning kes ekspertrühma töögrupist mis kriteeriumeid hindab.	KMH programmi peatükki 6 täiendati ettepanekus soovitud koondtabelina.

Lisad

Lisa 1 KMH algatamise taotlus ja algatamise otsus



KESKKONNAAMET

Saue Vallavalitsus
info@sauevald.ee

Teie 23.03.2021 nr 7-2/2/2021-1

Meie 12.04.2021 nr 6-3/21/6267-2

Keskkonnamõju hindamise algatamine Kernu järve süvendamiseks

Austatud Andres Laisk

Saue Vallavalitsus¹ esitas² 23.03.2021 Keskkonnaametile taotluse algatada keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 26¹ alusel Harju maakonnas Saue vallas Kohatu külas Kernu paisjärve kinnistul³ asuva Kernu järve korrastamiseks (sh süvendamiseks) keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*).⁴

KeHJS § 26¹ lg 1 kohaselt, lisaks KeHJS § 3 lg 1 sätestatule võib kavandatava tegevuse keskkonnamõju hinnata arendaja esitatud KMH algatamise taotluse alusel enne KeHJS § 11 lg 1 kohase tegevusloa taotluse esitamist, arvestades KeHJS § 26¹ tulenevaid erisusi.

Saue Vallavalitsuse taotluse kohaselt kavandatakse Kernu järve korrastamist, mis hõlmab Kernu järvest setendi eemaldamist. Veeseaduse (edaspidi *VeeS*) § 176 lg 1 kohaselt on veekogu süvendamine veekogu põhjast setendi eemaldamine, välja arvatud juhul, kui tegevus toimub maaparandussüsteemi hooldamise käigus. VeeS § 187 p 8 kohaselt on veeluba kohustuslik, kui süvendatakse veekogu või paigutatakse veekogu põhja süvenduspinnast mahuga alates 100 m³.

Vastavalt KeHJS § 6 lg 1 p 17 on veekogu süvendamine alates pinnase mahust 500 m³ olulise keskkonnamõjuga tegevus. Keskkonnaametile Aktsiaseltsi Projektibüroo Maa ja Vesi⁵ poolt 02.03.2021 kooskõlastamiseks esitatud⁶ Kernu järve korrastamise põhiprojekti „Kernu paisjärve korrastamise projekt“ (Töö nr 2103, Tallinn 2021) kohaselt on Kernu järvest eemaldatavate setete kogumaht 130 200 m³.

KeHJS § 26¹ lg 2 kohaselt on otsustaja KeHJS § 26¹ lg 1 sätestatud juhul kavandatavaks tegevuseks vajaliku tegevusloa andja. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 41 lg 5 alusel annab keskkonnamõju Keskkonnaamet. Seega kuulub KMH algatamise otsuse tegemine Keskkonnaameti pädevusse.

¹ Registrikood 77000430, aadress Harju maakond, Saue vald, Saue linn, Kütise tn 8, 76505.

² Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 24.03.2021 nr 6-3/21/6267 all.

³ Registriosia nr 14213602, katastritunnus 29701:005:0425.

⁴ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 24.03.2021 nr 6-3/21/6267 all.

⁵ Registrikood 10033667, aadress Harju maakond, Tallinn, Kristiine linnaosa, Tulika tn 19, 10613.

⁶ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 02.03.2021 nr 14-3/21/4547 all.

Roheline 64 / 80010 Pärnu / Tel 662 5999 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee / www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

Eeltoodust tulenevalt ning tuginedes KeHJS § 26¹ lg 1 ja 2, KeÜS § 41 lg 5, Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 16 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktile 2.4.1. ning lisa 16 „Keskkonnaameti veeosakonna põhimäärus“ punktile 2.2.2, Keskkonnaameti peadirektori 29.01.2021 käskkirjaga nr 1-1/21/17 kinnitatud Keskkonnaameti teabehalduse korra punktile 4.3, algatab Keskkonnaamet Kernu järve süvendamiseks enne keskkonnaloa taotluse esitamist KMH.

Keskkonnauuringute vajadus tuleb selgitada KMH programmi koostamise käigus. KMH menetlusi ei liideta ning teadaoleva teabe alusel ei ole eeldada piiriülest keskkonnamõju.

KeHJS § 13 kohaselt tuleb Saue Vallavalitsusel koostada koostöös KMH juhteksperdi või ekspertrühmaga juhteksperdi juhtimisel KMH programm. Keskkonnaamet palub Saue Vallavalitsusel leida juhteksperdi, litsentseeritud juhteksperdi nimekirja leiate Keskkonnaministeeriumi veebilehelt: <http://www.envir.ee/et/kmh-litsentsikomisjon>.

KeHJS § 18 lg 7 kohaselt tuleb Saue Vallavalitsusel esitada KMH programm KeHJS § 18 kohaseks nõuetele vastavise kontrollimiseks 18 kuu jooksul KMH algatamise otsusest arvates. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et enne KMH programmi nõuetele vastavuse kontrollimiseks esitamisest tuleb läbida vastavalt KeHJS § 15¹-17 KMH programmi kohta seisukoha küsimise etapp, KMH programmi avalikustamine ja selle tulemustega arvestamine.

KeHJS § 8 kohaselt kannab KMH-ga seotud kulud Saue Vallavalitsus.

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lg 1 kohaselt KMH algatamise otsusest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

KMH läbiviimine Kernu järve süvendamiseks enne keskkonnaloa taotluse esitamist ei anna Saue Vallavalitsusele õigustatud ootust keskkonnaloa saamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karina Laasik
juhtivspetsialist
veeosakond



Saue Vallavalitsus

Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

24.03.2021 nr 7-2/2/2021-1

Kernu järve korrastamise keskkonnamõju hindamise algatamise taotlus

Esitame keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 26¹ lõiku 1 ja 2 alusel taotluse algatada Kernu järve (VEE2029300) korrastamise keskkonnamõju hindamine (KMH).

Saue Vallavalitsus on kavandamas Kernu paisjärve korrastamist, mis hõlmab endas setend eemaldamist. Veeseaduse (VeeS) § 176 lg 1 kohaselt on veekogu süvendamine veekogu põhjas setendi eemaldamine, välja arvatud juhul, kui see toimub maaparandussüsteemi hooldamise käigus. VeeS § 187 p 8 kohaselt on vaja veeluba, kui süvendatakse veekogu või paigutatakse veekogu põhja süvenduspinnast mahuga alates 100 kuupmeetrist. Keskkonnaloa andja eelnimetatud tegevuseks on Keskkonnaamet.

KeHJS § 6 lg 17 on olulise keskkonnamõjuga tegevus mere ning Peipsi järve, Lämmijärve ja Pihkva järve süvendamine alates pinnase mahust 10 000 kuupmeetrit või muu veekogu süvendamine alates pinnase mahust 500 kuupmeetrit. Kernu järve korrastamise käigus nähakse ehitusprojekti alusel ette veekogu põhjast setendi eemaldamist ca 130 000m³. Eelnevas lähtuvalt ületab tegevus oluliselt KeHJS § 6 lg 17 künnist.

KeHJS § 26¹ lg 1 kohaselt võib kavandatava tegevuse keskkonnamõju hinnata arendaja esitatud keskkonnamõju hindamise algatamise taotluse alusel enne tegevusloa taotluse esitamist. Otsustaja sellisel juhul on kavandatavaks tegevuseks vajaliku tegevusloa andja ehl keskkonnaloa puhul Keskkonnaamet.

Tulenevalt eeltoodust palume algatada Kernu järve korrastamise keskkonnamõju hindamine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Andres Laisk
vallavanem

Marika Ilves
+372 5357 3361 marika.ilves@sauevald.ee



Lisa 2 KMH programmi avalikustamise dokumendid

Lisatakse laekumisel